

croative

TAJNA KARTA AUSTROUGARSKE: Hrvatska bi dobila Bosnu da Princip nije ubio Ferdinanda (FOTO)

Subota, 24 Rujan 2016 11:19 Autor: [admin](#)

Foto: Wikimedia Commons / Andrei nacu
Predložene unutarnje granice Sjedinjenih Država Velike Austrije koje su pratile etni ke podjele unutar Habzburške monarhije. Foto: Wikimedia Commons / Andrei nacu

“Sjedinjene Države Velike Austrije” je bio naziv predložene, reformirane Habsburške monarhije koji je imao za cilj da pomiri nacionalizme unutar imperije. Srbi, piše nacionalisti ki nastrojeni Telegraf.rs, dobili bi samo djeli današnje Vojvodine.

Predložene unutarnje granice Sjedinjenih Država Velike Austrije koje su pratile etni ke podjele unutar Habzburške monarhije.

Sjedinjenje Države Velike Austrije su umrle na istom papiru na kojem su i predložene. Ako su, rekla bi vjerojatno ve ina Srba, bez trunke kajanja i premišljanja.

U pitanju je bio projekt koji je negirao demografske činjenice balkanskih dijelova Austrougarske monarhije i samim tim suštinski bio nepravedan, u ovom slučaju prema srpskom narodu – pokušavaju opravdati teroristu Principa – na navedenom portalu, žale se Srbi.

Ali, što da jest? Kako bi izgledala karta Srednje i Jugoistočne Europe da je s papira prešla u slovo ustava i zakona? Kakav bi dramatično drugačiji tijek povijest imala?

Sve je počelo 1906. godine kada je grupa pravnika i političara okupljena oko nadvojvode Franca Ferdinanda – nasljednika prijestolja habsburške imperije nakon samoubojstva carevića Rudolfa i smrti oca samog Franca, Karla Ludwiga – na čelu s rumunjskim odvjetnikom Aurel Popovicija smislila genijalno rješenje koje je trebalo sačuvati carstvo u životu.

Već je tada mnogo problema bilo u Dunavskoj monarhiji, i čak i da nije izbio Prvi svjetski rat (to nije, da nije bilo terorista G. Principa koji je ubio Ferdinanda prim. ur.) i time pokrenuli lančanu reakciju koja svijet bacila u tamu narednih 30 godina, ako računamo i Drugi svjetski rat koji je prirodni nastavak prethodnog) ta država bi se vjerojatno raspala.

I to vjerojatno u građanskom ratu, zato što loza Habsburga ni u ludilu ne bi sjedila u Schonbrunn i nijemo gledala kako im se dijeli ono što su tisuću godina stvarali, i ono za što su tisuću godina vojevali.

Ta zemlja – koja se usput uopće nije zvala Austrougarska već “Kraljevstva i Zemlje predstavljene u Carskom savjetu i Zemlje svete ugarske krune Svetog Stjepana” – bila je podijeljena na njemački i mađarski entitet, i samo su ta dva naroda imali nekakvu političku moć, iako su zajedno činili samo 44 posto od ukupnog broja stanovnika.

Svi ostali – Talijani, Rumunji, Česi, Hrvati, Srbi, Rusini, Slovaci, Slovenci, Ukrajinci, Poljaci – nisu imali nikakvu moć. Hrvati jesu imali ograničenu autonomiju u Kraljevini Hrvatskoj-Slavoniji, na bazi nagodbe s Mađarima, ali je to nije bilo dovoljno, kao i za prethodnih tisuću godina. Zbog toga su neprivilegirane nacije ovu zemlju zvale i “tamnicom naroda”.

Nakon itavog niza prosvjeda, demonstracija, nemira, uli nih sukoba, pobuna, teroristi kih napada, pa ak i atentata – prakti no je kod nas nepoznata injenica da je carica Elizabeta, supruga cara Franje Josipa, vladara Austrougarske, ubijena od strane talijanskog anarhiste u Ženevi 10. rujna 1898. godine – postalo je jasno da ovakvo stanje stvari u kojem dva naroda gospodare i nare uju dok ostalih deset nema nikakvog udjela u odlu ivanju, ne e mo i do vijeka trajati.

Zbog svega je toga Popovi i došao do plana za federalizaciju koja je trebalo umiriti nemirne duhove porobljenih naroda. Podršku je našao u Francu Ferdinandu koji je i sam razumijevao dobro da svom sinu ne e imati što ostaviti u ‘amanet’ ako se zemlja ne reformira.

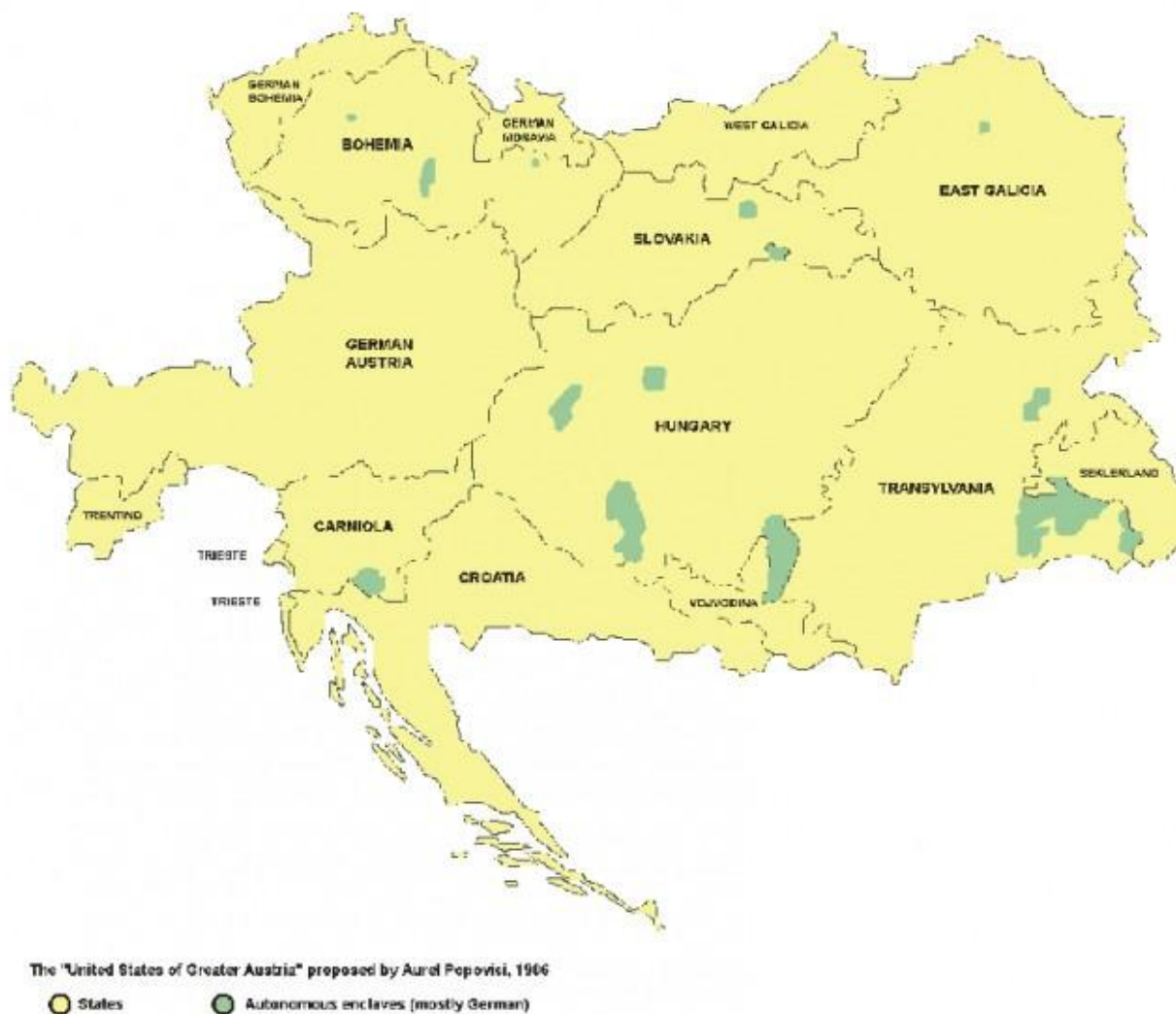
Me utim, nadvojvoda nije želio da se stvari previše reformiraju, ve onoliko koliko mora. U nekim je stvarima imao liberalne poglede dok je u drugim vjerovao tvrdo u dinasti ki centralizam i katoli ki konzervatizam;

Suprotno našim predrasudama o njemu, zastupao je obazrivost u odnosima prema Srbiji i oko toga se navodno neprestano sukobljavao s na elnikom glavnog stožera Franz Conrad von Hötzendorf, upozoravaju i da e grubo opho enje prema Beogradu Austrougarsku dovesti u direktan sukob s Rusijom, što e se na koncu završiti uništenjem obje imperije (upravo to se i dogodilo).

Detalji plana su bili jako zanimljivi iz današnje perspektive, a vjerojatno su podjednako bili zanimljivi i ondašnjim žiteljima Dvojne monarhije. Svi narodi imaju tendenciju da traže vlastitu državu, i svi istovremeno imaju i želju da se udružuju s drugim narodima. Ovo je negdje pokrivalo obje stvari, kao danas Europska unija.

Ferdinandova ideja je bila da u potpunosti promijeni unutarnju organizaciju zemlje i stvoriti ve i broj etni kih i lingvisti kih poluautonomnih državica (u daljnjem tekstu emo ih zvati pokrajinama, da ne bi bilo zabune) koje bi bile u federalnom savezu pod nazivom Sjedinjene Države Velike Austrije. Time bi se, nadao se, napravio balans.

Središnja pokrajina bi svakako bila Njema ka-Austrija, koja bi zauzimala teritoriju današnje Austrije, Južnog Tirola, eških šuma i Južne Moravske, kao i južnih dijelova Sudeta i Burgenlanda, oblasti u kojima su Nijemci ve ina. Pokrajina Njema ka-Bohemia bi bila oblast sjevernih Sudeta, u kojoj su tako er ve ina Nijemci, kao i pokrajina Njema ka-Moravska, sjeverni dio povijesne Moravske.

Jednostavni prikaz predloženih unutarnjih granica Sjedinjenih Država Velike Austrije. Foto: Wikimedia Commons / PANONIAN Jednostavni prikaz predloženih unutarnjih granica Sjedinjenih Država Velike Austrije. Foto: Wikimedia Commons / panonian

Pokrajine eška i Slova ka bi okupljale ta dva naroda, dok bi pokrajina Zapadna Galicija okupila Poljake iz Monarhije. Isto na Galicija bi, pak, okupila Ukrajince.

Zemlja Sekelja bi okupila Sekelj koji žive u srcu današnje Rumunjske a tada su živjeli na istoku Transilvanije. Pokrajina Transilvanija (bez Zemlje Sekelja) zajedno sa Banatom i Bukovina bi okupila Rumunje, a **Trento etni ke Talijane. Pokrajina Trst** – kojoj bi bile priklju ene i Gorica i zapadna Istra – okupila bi tamošnje Slovence i Talijane.

Kranjska bi skupila samo Slovence, **Hrvatska bi zauzimala ne samo teritorij današnje Hrvatske ve i Srem, i Boku Kotorsku, a možda ak i Bosnu-Hercegovinu** (prvobitna Popovicija karta iz 1906.

godine je nastala prije aneksije BiH). U svakom slučaju, dio stanovništva te pokrajine bi bili Srbi, koji bi dobili samo pokrajinu Vojvodinu (djelovi ovoga što je Vojvodina danas).

Konačno, etnički Mađari bi, što se kaže, “izvisili”, jer bi od polovice Monarhije, ogromne teritorije koju su držali, ostali na onome što imaju i danas, što su po svaku cijenu htjeli izbjeći.

Upravo je zbog njih stvar i propala (ili, bolje rečeno, nije bila još uvijek realizirana) prije Sarajevskog atentata.

Plan preustroja Austrougarske monarhije koji je trebao stvoriti ravnopravni hrvatski entitet, tzv. Zemlje krune kralja Zvonimira. Foto: Wikimedia Commons / Ban kavalir

Bej je jednostavno naišao na previše snažan otpor Budimpešte, što je bilo i otkrivano budući da bi to značilo da će Ugarska izgubiti povlašten, gospodarski položaj.

Tijekom Prvog svjetskog rata ponovno je zaživio i stari plan koji je trebao stvoriti treći, hrvatski entitet u Dunavskoj monarhiji, i da Hrvatsku-Slavoniju po prvi put poslije tisuću godina izdvoji iz Ugarske.

Novi imperator Karlo I je pružao potporu Hrvatima, ali su Mađari sve vrijeme udarali veto. Kada je dogovor konačno pao listopada 1918. godine, zbog kolapsa Habzburške monarhije koji se u tom trenutku odigravao na njenim južnim granicama nakon proboja Solunskog fronta, nikada nije zaživio.